

“jubileumsymposium Speelveld en samenspel, de mens centraal”

Samenvatting van de bevindingen n.a.v. de gehouden casusbespreking

Als onderdeel van het jubileumsymposium op 18 september 2014 vonden tafelgesprekken plaats aan de hand van een gemeenschappelijke casus. Aan tafel zaten vertegenwoordigers uit het maatschappelijk veld (vrijwilligers en professionals). Hen is gevraagd beelden te delen over de casus en te komen tot nieuwe inzichten. Elke deelnemer werd gevraagd vanuit de eigen achtergrond naar de situatieschets te kijken. Op basis van de ontvangen terugkoppelingen uit de groepen is deze samenvatting gevormd.

Vanuit de tafelgesprekken kwam de algemene respons dat mensen geraakt waren door de open en informatieve wijze van kennismaken en elkaar leren kennen. Er werd vooral een gevoel van open staan voor samenwerken ervaren. Dat kan bijdragen aan een hecht netwerk tussen vrijwilligers en professionals.

Inzichten De volgende inzichten zijn teruggegeven vanuit de gehouden tafelgesprekken:

Weten en bereiken

In de gesprekken kwamen vrijwilligers en professionals met elkaar in gesprek. Dat gaf nieuwe contacten. Ook werd uitgebreid verteld over elkaars werk en activiteiten. Hierdoor ontstond meer bekendheid met het veld en de onderdelen van het veld.

Er is grote behoefte elkaar beter te kennen om elkaar beter te kunnen bereiken. Onbekend maakt nu onbemind en geeft inefficiënte situaties. Juist in een context van minder financiële middelen, maar geen afnemende maatschappelijke hulpvraag, is er effectiever samen te werken. Hier worden kansen gezien.

De samenwerking tussen vrijwilligers en professionals kan versterkt worden. Er is een voldoende basis geproefd bij elkaar om meer samen te kunnen betekenen ten dienste van de hulpvrager. Stimuleer netwerken tussen professionals en vrijwilligers. Laat betrokkenen meer bekend worden met elkaar.

Een digitaal platform voor hulpverleners en vrijwilligers lijkt een zinvol instrument. In de bijeenkomst werd gewezen op een lopend onderzoek van een student van Saxion/bestuurskunde op dit terrein. Het instrument wordt kansrijk betiteld.

Eerst geruststellen, dan zoeken naar oplossingen

Zorg in een voorkomende crisissituatie eerst voor voedsel, onderdak en veiligheid (“EHBO in crisissituaties”), na deze stabilisatie start het zoeken naar oplossingen. Analoog aan 112, mag er in Almelo een 115 zijn. Dat geeft dan de hulpverleners en vrijwilligers een snelle verbinding voor de opvang in crisissituatie. Na de stabilisatie is er een centraal (professioneel) punt dat de begeleiding verder verzorgt en bemiddelt naar vrijwilligerswerk. Als professioneel punt wordt hier het Maatschappelijk Werk genoemd. Bij bemiddeling is een warme overdracht noodzakelijk. Bij de begeleiding wordt gewerkt vanuit een positie naast de hulpvrager. Daarbij moet worden geluisterd naar wat de hulpvrager zelf wil. Er volgt een gezamenlijk stappenplan.

De centrale figuur die gaat begeleiden moet ook mandaat hebben van de betrokken partijen (overlaten en vertrouwen) en moet door “muren van organisaties” heen kunnen komen, om te verbinden en te borgen ten dienste van de hulpvrager. Dit vraagt naast een netwerk, ook om verbindingskracht en dwarsverbanden.

Behoeft aan vrije ruimte/speelruimte

Deze leggen de nadruk op wat niet kan of mag, benadrukken grenzen in plaats van het stimuleren van ontmoeting en frisse oplossingen. Een vrije ruimte of speelruimte voor hulpverleners en professionals kan nieuwe oplossingen bieden. Durf met elkaar ook tot omdenken en overlaten te komen vanuit vertrouwen in elkaar ten dienste van de hulpvrager.

In de praktijk ervaart men last van protocollen e.d. Vanuit de organisaties mag meer gefaciliteerd worden om tot nieuwe wegen en benaderingen te komen. Stimuleer het friskijken en anders doen! Zorg voor een open speelveld en mandaat. Er werd gewezen op positieve ervaringen in Enschedese wijken.

Aandacht wordt gevraagd voor de positie van asielzoekers die geen rechten hebben. Hier blijft talent onbenut vanwege strakke regels.

Geef ervaringsdeskundigheid de ruimte

Door ervaringsdeskundigen aan het woord te laten, kan duidelijker verstaan worden waar werkelijk behoefte aan begeleiding is. Dan kan de hulpvraag beter geduid/verstaan worden. Dat geeft de ruimte om ook de begeleiding/hulp scherper af te stemmen op deze vraag. Het gevoel bestaat dat er de professionele wereld en ervaringswereld nog niet goed op elkaar aansluiten, waardoor inefficiëntie en onvoldoende gezien worden op de loer liggen.

Gepleit wordt voor nadrukkelijk(er) luisteren zodat de werkelijke hulpvraag duidelijk wordt en verstaan wordt.

Overig

In de terugkoppelingen is nog een aantal andere zaken aangereikt:

Er is een gezonde nieuwsgierigheid naar de sociale wijkteams. In de inleiding van de burgemeester werden deze aangehaald. Hoe kan de informatie daarover vervolgd worden? Haar stelling dat *heel de mens centraal* dient te staan staat bij de wijkteams, wordt onderschreven.

De ontmoeting tussen professionals en vrijwilligers is constructief en voedend. Deze mag vervolgd worden. Wie zorgt voor de volgende ontmoeting? Laat deze ontmoeting niet vrijblijvend zijn.

Maak er een estafette van!

Reflectie

Het speelveld verandert stevig door transitieprocessen in o.a. de zorg en samenleving. Organisaties en instituties zijn op zoek naar nieuwe opstellingen in het speelveld. Nieuwe ruimte wordt gevraagd en geboden aan burgers. Niet elke burger kan zich daar even goed in en tussen voegen. Ook de organisaties en instituties zijn nog niet in balans. Het bouwwerk lijkt nog erg instabiel. Dat kan angst en onzekerheid geven.

In de veranderende wereld zijn vrijwilligers vaak een warm cement tussen de toenemende deining in de samenleving. Zij zijn de kurk waarop mensen kunnen blijven drijven. Vrijwilligers zijn duurzame krachten. Bij professionals zijn zij niet altijd even duidelijk in beeld. Ook vrijwilligers kennen niet altijd de institutionele en professionele wereld. Contactpunten naar en met elkaar zijn nog onvoldoende gevormd. Ze zijn wel erg functioneel in de toenemende dynamiek. Ankerpunten geeft houvast en zijn een goed hulpmiddel bij het zoeken van nieuwe wegen. Ook geeft het ruimte verbindingen meer uit te nutten. Sterke verbinding geeft kracht en nodigt uit. Sterke verbindingen geeft ook beschutting in situaties van tegenwind in het leven. Voor mensen ontstaat daarmee weer perspectief.

De verknipte samenleving mag zich transformeren tot een verbonden samenleving naar menselijke maat. Dat vraagt nabijheid, elkaar zien en verstaan, authentiek opereren. De schaal van straat, buurt en wijk lijkt daarbij een heel hanteerbaar schaalniveau. Het stimuleert de nabijheid en verbinding. Organiseren op microniveau (de schaal van nabijheid) kan vitale en authentieke netwerken doen ontstaan tussen betrokken vrijwilligers, professionals en institutionele partijen. Het geeft goede organiseerkracht rondom mensen.

Vervolg

Afgesproken is dat Peter van der Hout, als middagbeleider, de inzichten ook zal delen met burgemeester Hermans. Daarmee kan zij kennisnemen van de beelden in het Almelose veld. Haar oproep tot de stad als gemeenschap is gehoord. De visie van 'naoberschap' kan en mag daarbij een duidelijk fundament zijn: 1 + 1 kan met vrijwilligers en professionals tot meer dan 3 leiden!

Peter van der Hout
Oktober 2014

'Zie ook de bijlage: casusbeschrijving